

<p>رأی شماره 98 هیات عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال بند 4 و قسمتهای 1-4، 2-4، 3-4، 5-4 و 6-4 تفاهم نامه از قسمت «الف» صورتجلسه مورخ 1395/2/18 منعقد بین رؤیس شورای اسلامی شهر تهران - معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی - مدیرکل سازمانهای مهندسی و تشکلهای حرفه‌ای - معاون عمرانی استانداری تهران - رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران - مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران - معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران مصوب 1398/02/03</p>	<p>موضوع</p>
<p>تاریخ دادنامه: 1398 / 2 / 3 شماره دادنامه: 98 شماره پرونده: 769 / 96 مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری شاکي: شرکت مهندسین مشاور پردیس ایران با وکالت آقای حمیدرضا معیری موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند 4 از قسمت «الف» صورتجلسه مورخ 1395 / 2 / 18 منعقد بین رئیس شورای اسلامی شهر تهران - معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی - مدیرکل سازمانهای مهندسی و تشکلهای حرفه‌ای - معاون عمرانی استانداری تهران - رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران - مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران - معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران گردش کار: آقای حمیدرضا معیری به وکالت از شرکت مهندسی مشاور پردیس ایران به موجب دادخواستی ابطال بند 4 از قسمت «الف» صورتجلسه مورخ 1395 / 2 / 18 منعقد بین سازمانهای مذکور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: «با سلام احتراماً اینجانب حمیدرضا معیری به وکالت از موکلین به عرض عالی می‌رسانم: 1 - قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در اسفند ماه 1374 با اهدافی خاص از جمله «وضع مقررات ملی ساختمان» و «الزام به رعایت آن» تصویب شده است تا کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی که در امر مسکن اشتغال دارند ملزم به اجرا و رعایت این قوانین باشند. (ماده 2 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) همچنین هیأت وزیران به استناد ماده (33) قانون فوق‌الذکر در جلسه مورخ 1383 / 4 / 17 و بنا به پیشنهاد وزارتخانه های مسکن و شهرسازی و کشور آئین نامه اجرایی ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را با عنوان مقررات ملی ساختمان تصویب نموده است. قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهر سازی و ... را در شهرها، شهرکها و شهرستانها و سایر نقاط واقع در حوزه شمول مقررات ملی ساختمان و ضوابط و مقررات شهرسازی، مکلف به رعایت مقررات ملی ساختمان نموده و عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی از این قانون را تخلف محسوب کرده است. (ماده 34 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) به موجب قسمت اخیر ماده 33 همان قانون سازمانهای استان می‌توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن استان بدهند. این پیشنهادات پس از تأیید شورای فنی استان ذیربط با تصویب وزارت مسکن و شهرسازی قابل اجرا خواهد بود. مجدداً در بند 3 ماده 12 مقررات ملی ساختمان مصوب 1384 تاکید می‌گردد که: «هرگونه تغییر بعدی در این مجموعه شیوه نامه و جداول و ضوابط آن به پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی امکان پذیر خواهد بود.» در واقع هر گونه تغییر در مقررات ملی ساختمان منوط است به تأیید شورای فنی استان یا شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی. 2 - سازمان نظام مهندسی و کنترل ساختمان استان تهران و شهرداری تهران از مراجعی هستند که مشمول قوانین و مقررات مصوب در بخش ساختمان از جمله قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و مقررات ملی ساختمان می‌باشند. این دو مرجع به همراه نمایندگان دیگر خواندگان اقدام به تنظیم توافقنامه ای در تاریخ 1395 / 2 / 25 در امر انتخاب ناظر نموده اند که این توافقنامه با مواد مقررات ملی ساختمان مخالف بوده و موجب تضییع حقوق موکلین گردیده است. «شرح علت مخالفت» الف) صلاحیت اشخاص حقیقی در بخش نظارت براساس توافقنامه مورخ 1395 / 2 / 18 و موارد اختلاف و تعارض آن با تبصره 2 ماده 12 آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی ساختمان (بخش حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال) پروانه اشتغال به کار مهندسی را به چهار درجه، پایه 3، پایه 2، پایه 1 و ارشد تقسیم می‌نماید. در تبصره 1 ماده 12 آیین‌نامه اجرایی قانون کنترل ساختمان، ساختمانها به 4 گروه تقسیم گردیده‌اند:</p>	

گروه الف با مقیاس کاربری محله 1 تا 2 طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیر بنای 600 مترمربع.
گروه ب با مقیاس کاربری محله 3 تا 5 طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیر بنای 2000 مترمربع.
گروه ج با مقیاس کاربری محله 6 تا 10 طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیر بنای 5000 مترمربع.
گروه د با مقیاس کاربری شهر بیش از 10 طبقه ارتفاع از روی زمین یا بیش از 5000 مترمربع.
و تبصره 2 همین ماده جدول طبقه بندی صلاحیت اشخاص حقیقی برای هر یک از گروه های ساختمانی ترسیم گردیده که به شرح ذیل است:

طبقه بندی صلاحیت برای هر یک از گروه های ساختمانی
صلاحیت گروه ساختمانها

تهیه طرح معماری توسط:

انجام محاسبات سازه توسط:

نظارت بر طرح معماری توسط:

نظارت بر اجرای سازه توسط:

گروه الف

مهندس معمار پایه 3 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 3 یا بالاتر

مهندس معمار یا عمران پایه 3 یا بالاتر

مهندس عمران یا معمار پایه 3 یا بالاتر

گروه ب

مهندس معمار پایه 2 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 2 یا بالاتر

مهندس معمار پایه 3 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 3 یا بالاتر

گروه ج

مهندس معمار پایه 1 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 1 یا بالاتر

مهندس معمار پایه 2 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 2 یا بالاتر

گروه د

مهندس معمار ارشد

مهندس عمران ارشد

مهندس معمار پایه 1 یا بالاتر

مهندس عمران پایه 1 یا بالاتر

با توجه به جدول فوق به طور مثال مهندس معمار با پایه ارشد می تواند در هر 4 گروه ساختمانی نظارت بر طرح معماری سازه داشته باشد، یا مهندس عمران با پایه ارشد و پایه 1 می تواند در هر 4 گروه ساختمانی نظارت بر اجرای سازه نماید. اما به موجب بند 4.1 توافقنامه مورخ 25 / 2 / 1395 مترمربع به صورت تک ناظر و از مساحت [18 / 2 / 1395] «نظارت اشخاص حقیقی تا مساحت 1500 تا 3500 مترمربع به صورت 4 ناظر با رعایت گروه بندی ساختمانها مندرج در مبحث دوم مقررات ملی ساختمان» با مقایسه این بند از توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 و جدول مندرج در تبصره 2 ماده 12 آیین نامه اجرایی برای نمونه چند مورد اختلافی ذیلاً اشاره می شود:

اولاً: نظارت اشخاص حقیقی به موجب توافقنامه به دو بخش تک ناظر و 4 ناظر تفکیک گردیده است که در جدول تبصره 2 ماده 12 چنین تفکیکی مشاهده نمی شود.

ثانیاً: اشخاص حقیقی بصورت تک ناظر فقط می تواند در ساختمانهای تا مساحت 1500 مترمربع نظارت نمایند و در ساختمانهای با مساحت بیش از 1500 مترمربع حق نظارت به صورت تک ناظر را نخواهند داشت.

ثالثاً: اشخاص حقیقی در ساختمانهای با مساحت 1500 تا 3500 مترمربع به صورت 4 ناظر می توانند نظارت نمایند.
رابعاً: به موجب این بند اساساً نظارت اشخاص حقیقی در پروژه های با مساحت بیش از 3500 مترمربع منتفی گردیده است.

ب) صلاحیت اشخاص حقوقی در بخش نظارت بر اساس توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 و موارد اختلاف و تعارض آن با ماده 4 شیوه نامه تعیین حدود و صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی موضوع تبصره 4 ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان:

به موجب تبصره 4 ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشخاص حقوقی به وسیله سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت و ظرفیت شده یا می شوند مطابق دستورالعملی خواهد بود که به طور مشترک توسط وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ابلاغ می

شود. ماده 4 شیوه نامه تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی موضوع تبصره 4 ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - صلاحیت اشخاص حقوقی در بخش و نظارت در هر رشته در پایه های مختلف به شرح جدول زیر تعیین می شود:

جدول طبقه بندی صلاحیت اشخاص حقوقی در بخش نظارت در هر رشته

پایه شخص حقوقی در هر رشته

گروه ساختمان

3
الف

2
الف و ب

1
الف و ب، ج و د

ارشد
الف و ب و ج و د

به موجب این جدول به طور مثال در بخش نظارت در هر رشته (منظور رشته های هفتگانه مندرج در ماده 3 شیوه نامه): اشخاص حقوقی با پایه 3 می توانند در گروه ساختمانی الف و ب نظارت نمایند. اشخاص حقوقی با پایه 2 می توانند در گروه ساختمانی الف، ب و ج نظارت نمایند. اشخاص حقوقی با پایه 1 می توانند در گروه ساختمانی الف، ب، ج و د نظارت نمایند. اشخاص حقوقی با پایه ارشد می توانند در گروه ساختمانی الف، ب، ج و د نظارت نمایند. بر اساس بندهای 2 - 4، 3 - 4، 4 - 4، 5 - 4 بخش الف توافقنامه مورخ 1395 / 2 / 25 طبقه بندی انتخاب و معرفی نظارت اشخاص حقوقی به صورت ذیل تقسیم بندی شده است:

2- 4. نظارت پروژه با مساحت ناخالص 3500 تا 5000 مترمربع توسط شرکتهای کمتر از 4 گرایش

3- 4. نظارت پروژه با مساحت ناخالص 5000 تا 10000 مترمربع توسط 1 شرکت دارای 4 گرایش

4- 4. نظارت پروژه با مساحت ناخالص 10000 تا 30000 مترمربع توسط 2 شرکت دارای 4 گرایش

5- 4. نظارت پروژه با مساحت ناخالص بیش از 30000 مترمربع توسط 4 شرکت دارای 4 گرایش

با مقایسه این بند از توافقنامه و جدول مندرج در ماده 4 شیوه نامه تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی موضوع تبصره 4 ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان موارد اختلافی متعددی مشاهده می گردد که برای نمونه به چند مورد اختلافی ذیلاً اشاره می شود:

2- به موجب بند 2- 4 توافقنامه نظارت شرکتهای با کمتر از 4 گرایش محدود شده است به پروژه های با مساحت ناخالص 3500 تا 5000 مترمربع در حالی که مطابق جدول ماده 4 شیوه نامه اشخاص حقوقی با پایه 1 و ارشد می توانند در ساختمانهای گروه الف، ب، ج و د که در تبصره 1 ماده 12 آیین نامه این ساختمانها معرفی شده اند نظارت نمایند بدون هیچ گونه محدودیت در مترمربع.

3- به موجب بند 3 - 4 توافقنامه نظارت شرکتهای دارای 4 گرایش محدود شده است به پروژه های با مساحت ناخالص 5000 تا 10000 مترمربع.

4- به موجب بند 4 - 4 توافقنامه نظارت پروژه های با مساحت ناخالص 10000 تا 30000 مترمربع به 2 شرکت با 4 گرایش واگذار گردیده در صورتی که در جداول فوق الذکر چنین محدودیتی وجود ندارد.

5 - به موجب بند 5 - 4 توافقنامه نظارت پروژه های با مساحت ناخالص بیش از 30000 مترمربع به 4 شرکت با 4 گرایش واگذار گردیده در صورتی که در جداول فوق الذکر چنین محدودیتی وجود ندارد و مشخص نیست تنظیم کنندگان این توافقنامه نظارت 4 شرکتی را از کدام قانون مستخرج نموده و در این توافق نامه گنجانده اند.

6 - به موجب بندهای فوق الذکر در توافقنامه 18 / 2 / 1395 نظارت اشخاص حقیقی در پروژه های با مساحت ناخالص کمتر از 3500 مترمربع منتفی و ملغی گردیده است در حالی که مطابق ماده 4 شیوه نامه اشخاص حقوقی در هر 4 گروه ساختمانی می توانند نظارت نمایند. لذا با توجه به اینکه:

اولاً - شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی ... مکلفند مقررات ملی ساختمان را رعایت نمایند و عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از این قانون محسوب می شود. (مستنداً به ماده 34 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) و هرگونه تغییر در مقررات ملی ساختمان می باید با رعایت شرایط شکلی و ماهوی مندرج در قانون باشد.

ثانیاً - قانونگذار صراحتاً در قسمت اخیر ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اعلام می نماید: «سازمانهای استان می توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن استان بدهند. این پیشنهادات پس از تأیید شورای فنی استان ذیربط با تصویب وزارت مسکن و شهرسازی قابل اجرا خواهد بود». مجدداً در بند 3 ماده 12 مقررات ملی ساختمان تأکید می گردد که: «هرگونه تغییر بعدی در این مجموعه شیوه نامه و جداول و ضوابط آن به پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و

شهرسازی امکان پذیر خواهد بود.» مشخص نیست سازمان نظام مهندسی و هیأت مدیره که مسئول اجرای دقیق و صحیح مقررات ملی ساختمان می باشند (بند 4 ماده 74 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - بخش اختیارات و وظایف هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان) و شهرداری تهران و دیگر خوانندگان مستند به کدام مواد قانونی چنین تغییراتی را در بخش نظارت اعمال کرده اند و اعضاء سازمان نظام مهندسی را از حقوق خود محروم گردانیده اند؟

نظر به اینکه توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 تغییراتی را در مقررات ملی ساختمان ایجاد کرده در حالی که این تغییرات مخالف صریح مقررات ملی ساختمان و آیین نامه اجرایی آن می باشد که موجبات تضییع حقوق موکل و کلیه مهندسين عضو سازمان نظام مهندسی را فراهم آورده است و مخالف صریح مواد قانونی فوق الذکر می باشد و شرایط شکلی این تغییرات به درستی رعایت نگردیده است که ماده 10 قانون مدنی نیز چنین قراردادهایی را غیر نافذ و باطل اعلام کرده است لذا تقاضای ابطال توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 را دارم»

در پی اخطار رفع نقصي که از طرف دفتر هیأت عمومي براي شاکي ارسال شده بود، وي به موجب لایحه شماره 2 / 786 / 110 س - 14 / 9 / 1396 توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومي دیوان عدالت اداری با سلام

احتراماً اینجانب حمیدرضا معیری وکیل شاکي پرونده کلاسه 96 / 769 پیرو اخطاریه رفع نقص مورخ 22 / 8 / 1396 که در تاریخ 4 / 9 / 1396 به اینجانب ابلاغ گردیده است، موارد رفع نقص مندرج در اخطاریه مزبور و پاسخ مربوط به هر بند را به شرح ذیل خدمتان معروض می‌دارد:

«1- ابطال کل صورتجلسه 18 / 2 / 1395 مورد درخواست است یا بندهایی از آن دقیقاً مشخص نمایید»

پاسخ: ابطال بند الف صورتجلسه مورخ 18 / 2 / 1395 در خصوص انتخاب و معرفی ناظر مورد درخواست می‌باشد.

«2 - اعلام نمایند مصوبه مورد شکایت مغایر با کدام قانون است با ذکر نام قانون و ماده قانونی مربوطه»

پاسخ: در ابتدای صورتجلسه مورخ 18 / 2 / 1395 قید شده است: «پیرو جلسات هم اندیشی برگزار شده با حضور ... به منظور بهبود و تسهیل فرآیندهای صدور پروانه متقاضیان ساخت و ساز شهری در اجرای آیین نامه ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383 توافقات ذیل به عمل آمد»

در واقع مقام های امضاء کننده این توافقنامه در نظر داشته اند با تنظیم این توافقنامه و تغییر در نحوه انتخاب و معرفی ناظر ساختمان فرآیند صدور پروانه ساختمان را بهبود بخشیده و تسهیل کنند در حالی که در بخش انتخاب و معرفی ناظر متأسفانه دستورات و تغییراتی را خلق کرده اند که نه تنها صدور پروانه را بهبود بخشیده بلکه بسیار سخت تر کرده است و نحوه تنظیم و امضاء این توافقنامه شرایط شکلی مندرج در ماده 33 قانون نظام مهندسی ساختمان و بند 3 - 12 ماده 3 مقررات ملی ساختمان را رعایت نکرده و مخالف این دو ماده می باشد.

الف - توافق نامه مورد شکایت با ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 مغایرت دارد:

ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 اعلام می دارد که: «سازمانهای استان می‌توانند با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی در مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن استان بدهند. این پیشنهادات پس از تأیید شورای فنی استان ذریبط با تصویب وزارت مسکن و شهرسازی قابل اجرا خواهد بود.» مطابق این ماده هرگونه تغییر در مقررات ملی ساختمان دارای 3 شرط می باشد:

1- پیشنهاد توسط سازمانهای استان

2- تأیید شورای فنی استان

3 - تصویب وزارت مسکن و شهرسازی

ماده 6 قانون همین قانون سازمان استان را معرفی می نماید و هیأت مدیره سازمان استان نماینده سازمان می باشد. از اهم وظایف این سازمان اجرای دقیق مقررات ملی ساختمان است (بند 4 ماده 72 آیین نامه اجرایی). پس در اولین گام جهت اعمال هرگونه تغییر در مقررات ملی ساختمان باید هیأت مدیره سازمان استان به نمایندگی از سازمان استان با رعایت ضوابط مربوطه پیشنهاد تغییر را به شورای فنی استان بدهد و پس از تأیید شورای فنی استان و تصویب وزارت مسکن و شهر سازی تغییر مزبور قابل اجرا خواهد بود. در امضاء این توافقنامه پیشنهادی از طرف سازمان استان وجود ندارد و در صورت وجود چنین پیشنهادی، این پیشنهاد مغایر با وظایف هیأت مدیره سازمان می‌باشد.

ب - توافق نامه مورد شکایت با بند 3 - 12 ماده 3 مقررات ملی ساختمان مصوب 1384 مغایرت دارد:

بند 3 - 12 ماده 3 مقررات ملی ساختمان مصوب 1384 نحوه تغییر در مقررات ملی ساختمان و جداول مربوط به آن را بدین نحو اصلاح کرده است که: «هرگونه تغییر بعدی در این مجموعه شیوه نامه و جداول و ضوابط آن به پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی امکان پذیر خواهد بود.» این بند تغییر در مقررات ملی ساختمان را مشروط به 2 شرط دانسته است:

1- پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان

2 - تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی

شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی متشکل از 25 نفر عضو اصلی و 7 نفر عضو علی البدل از بین اعضاء هیأت مدیره سازمانهای استان که توسط هیأت عمومي سازمان معرفی و توسط وزیر مسکن و شهرسازی انتخاب می‌شوند می باشند (ماده 20 قانون نظام مهندسی ساختمان) که در این توافقنامه اثری از پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان وجود ندارد. لذا با توجه به اینکه در صدر توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 اشاره شده که در اجرایی آیین نامه ماده 33 قانون نظام مهندسی توافقنامه مزبور به عمل آمده است و منظور آن هم تسهیل و بهبود فرآیند صدور پروانه بوده در حالی که به موجب ماده 33 قانون نظام مهندسی ساختمان و آیین نامه اجرایی آن که همان مقررات ملی ساختمان می‌باشد نحوه و شرایط تغییر مقررات ملی ساختمان پیش بینی شده است در امضاء این توافقنامه شرایط مذکور رعایت

نشده است و توافقنامه مخالف صریح این دو ماده می باشد.

«3- در صورتی که مدعی خروج از حدود اختیارات می باشد صریحاً اعلام و حدود اختیارات را تبیین نماید.»

پاسخ: طبق ماده 33 قانون نظام مهندسی سازمان استان حق دادن پیشنهاد تغییر در مقررات ملی ساختمان را دارد و در بند 3 - 12 ماده 3 مقررات ملی ساختمان پیشنهاد تغییر به شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان تفویض گردیده است. ضمن اینکه طبق ماده 34 قانون نظام مهندسی ساختمان «شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی، ... مکلفند مقررات ملی ساختمان را رعایت نمایند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از این قانون محسوب می شود.» امضاء کنندگان این توافقنامه به ترتیب:

1- ریاست شورای اسلامی شهر تهران، 2- مدیر کل سازمانهای مهندسی و تشکل های حرفه ای، 3- رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران، 4- معاون مسکن، ساختمان، وزارت راه و شهرسازی، 5- معاون عمرانی استان تهران، 6- مدیر کل راه و شهرسازی استان تهران و 7- معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران می باشند و هیچ یک از این افراد طبق ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و بند 3- 12 ماده 3 مقررات ملی ساختمان صلاحیت پیشنهاد و تصویب هر گونه تغییر در مقررات ملی ساختمان را ندارند و خارج از حدود اختیارات خود چنین توافقنامه ای را امضاء و لازم الاجرا کرده اند و جداول مربوط به حدود صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی ناظر بر اجرای ساختمان را تغییر داده و منجر به بروز خسارات عدیده ای برای ناظرین حقیقی و حقوقی شده است.

به طور مثال شخص حقوقی با رتبه ارشد می توانسته طبق ماده 4 فصل هفتم مجموعه شیوه نامه ها مصوب اردیبهشت 1384 پیوست مقررات ملی ساختمان در هر چهار گروه ساختمانی الف ب ج د که در تبصره آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی ساختمان این ساختمانها معرفی شده اند نظارت نماید در حالی که طبق این توافقنامه اولاً: یک شخص حقوقی و پایه ارشد نمی تواند در ساختمانهای زیر 3500 متر نظارت نماید و در ساختمانهای با مساحت نا خالص بیش از 10000 متر باید دو شرکت حقوقی نظارت نمایند و الی آخر.

طبق ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مهندس معمار با پایه ارشد می تواند در هر چهار گروه ساختمانی الف ب ج د نظارت بر طرح معماری سازه داشته باشد در حالی که طبق این توافقنامه نظارت اشخاص حقیقی تا 1500 متر به صورت تک ناظر و از 1500 تا 3500 به صورت چهار ناظر تعیین گردیده است و این تغییرات در صلاحیت ناظرین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی مخالف صریح جداول تعیین حدود صلاحیت ناظرین من - درج در آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل س - اختتام و شیوه نامه ی پیوست مقررات ملی ساختمان می باشد که به تفصیل در دادخواست اولیه خدمتتان معروض گردیده است. تقاضای بذل توجه به موارد فوق الذکر و نهایتاً ابطال توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 به شرح ستون خواسته را دارد.»

متن صورتجلسه در قسمتهای مورد اعتراض به قرار زیر است:

«صورتجلسه

پیرو جلسات هم اندیشی برگزار شده با حضور ریاست شورای اسلامی شهر تهران، معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی و مدیرکل دفتر سازمانهای مهندسی و تشکل های حرفه ای، معاون عمرانی استانداری تهران و معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران و رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران و مذاکرات فنی و کارشناسی انجام گرفته بین شهرداری تهران و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران، به منظور بهبود و تسهیل فرآیندهای صدور پروانه متقاضیان ساخت و ساز شهری در اجرای آیین نامه ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383، توافقات ذیل به عمل آمد:

1-

4- طبقه بندی انتخاب و معرفی نظارت توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران با اولویت به شرح ذیل انجام گردد:

1- 4- نظارت اشخاص حقیقی تا مساحت 1500 مترمربع به صورت یک ناظر و از مساحت 1500 مترمربع تا 3500 مترمربع به صورت 4 ناظر با رعایت گروه بندی ساختمانها مندرج در مبحث مقررات ملی ساختمان

2- 4- نظارت پروژه با مساحت ناخالص 3500 مترمربع تا 5000 مترمربع به شرکتها (اشخاص حقوقی) کمتر از 4 گرایش
3- 4- نظارت پروژه با مساحت ناخالص 5000 مترمربع تا 10000 مترمربع به 1 شرکتها (اشخاص حقوقی) دارای 4 گرایش

4- 4- نظارت پروژه با مساحت ناخالص 10000 مترمربع تا 30000 مترمربع به 2 شرکتها (اشخاص حقوقی) دارای 4 گرایش

5- 4- نظارت پروژه با مساحت ناخالص بیش از 30000 مترمربع به 4 شرکتها (اشخاص حقوقی) دارای 4 گرایش به طور مجزا» در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر تهران به موجب لایحه شماره 160 / 27558 / 10 / 26 / 1396 توضیح داده است که:

«حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای بهرامی

ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

موضوع: پرونده کلاسه 96 / 769 / شماره 9609980905800181

با سلام و احترام

عطف به پرونده کلاسه 96 / 769 / موضوع مکاتبه مورخ 26 / 9 / 1396 مدیر دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ثبت شده به شماره 160 / 24675 / 4 / 10 / 1396 در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران در خصوص ارسال نسخه دوم دادخواست شرکت مهندسین مشاور پردیس ایران به خواسته «ابطال توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395» به شرح ستون خواسته، مراتب ذیل را در رد خواسته یاد شده به استحضار می رساند:

1- توافقنامه موضوع دادخواست حاضر به منظور حمایت از حقوق مهندسین ناظر و مردم تنظیم شده و با قوانین و مقررات

جاری تعارضی ندارد.

- 2- این توافقنامه صرفاً روش خاص و زمان انتخاب مهندس ناظر را مشخص نموده تا نظام مهندسی پاسخگویی مردم باشد.
- 3- مهندسين ناظر نیز از شیوه پیش بینی شده در این توافقنامه استقبال نموده اند.
- 4- در متن دادخواست پرونده حاضر، «ابطال توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 به عنوان «خواست» اعلام شده است
- 5- ریاست وقت شورای اسلامی شهر تهران در هنگام تنظیم صورتجلسه موضوع توافقنامه مورخ 18 / 2 / 1395 که ابطال آن درخواست شده، با توجه به جایگاه قانونی و شخصیت حقوقی شورای اسلامی شهر تهران اقدامی ننموده بلکه ایشان با تأیید توافقنامه یاد شده، صرفاً از حقوق مردم و مهندسين ناظر مندرج در توافقنامه یاد شده حمایت نموده است.
- 7- بر این اساس و با توجه به مراتب معروضه دعوای مطروحه متوجه شورای اسلامی شهر تهران نمی باشد.
- 8- با توجه به مراتب معروضه و با استناد به بند 4 ماده 84 قانون آیین دادرسی مدنی دادگاههای عمومی و انقلاب و سایر مقررات مربوطه، رد شکایت موضوع دادخواست تقدیمی در مورد شورای اسلامی شهر تهران مورد استدعاست»
- در اجرای ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری پرونده به هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی دیوان عدالت اداری ارجاع شده و هیأت مذکور در خصوص خواسته شکای، بندهای 1، 2 و 3 از قسمت (الف) صورتجلسه مورخ 18 / 2 / 1395 منعقد بین شهرداری تهران، شورای اسلامی تهران، سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران، وزارت راه و شهرسازی، استانداری تهران و وزارت کشور را خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص نداده و مستند به بند «ب» ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره 411. 14 / 2 / 1397 رأی به رد شکایت شکای صادر کرده است. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافته است.
- رسیدگی به بند 4 از قسمت «الف» صورتجلسه مورخ 18 / 2 / 1395 در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت .
- هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 3 / 2 / 1398 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.
- رأی هیأت عمومی
- با توجه به اینکه مطابق ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، پروانه اشتغال به کار مهندسی در چهار درجه پایه 3، پایه 2، پایه 1 و ارشد صادر می شود و طبق تبصره 1 ماده 12 همین آیین نامه ساختمانها به چهار گروه الف و ب و ج و د تقسیم شده اند و مطابق تبصره 2 ماده 12 آیین نامه تهیه طرح معماری و انجام محاسبات سازه و همچنین نظارت معماری و نظارت سازه صلاحیت برای هر يك از گروه های ساختمان در گروه های چهارگانه ساختمان (الف، ب، ج، د) مشخص شده است و به موجب ماده 4 از فصل هفتم شیوه نامه تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی موضوع تبصره 4 ماده 11 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، صلاحیت نظارت اشخاص حقیقی در بخش نظارت برای پایه 3 گروه ساختمان الف و ب و پایه 2 الف، ب، ج و پایه 1 الف، ب، ج و د تعیین شده است ولی در صورتجلسه و یا تفاهم نامه معترض عنه در جداول فوق تغییرات و محدودیتهایی در طبقه بندی انتخاب و تغییر ظرفیت ایجاد شده است به عنوان مثال اشخاص حقوقی پایه 1 و ارشد در تمامی گروه های چهارگانه ساختمان با هر مساحتی حق انتخاب دارند ولی در صورتجلسه ناظر يك نفر با پایه ارشد حداکثر برای 1500 مترمربع حق انتخاب دارد و در ساختمانهای بیش از 1500 مترمربع 4 ناظر پیش بینی شده است و همچنین برای اشخاص حقوقی نظارت با چندین شرکت تعیین شده است که خارج از اختیار و مغایر مقررات و آیین نامه های ذکر شده در مراتب فوق می باشد، بنابراین بند 4 و قسمتهای 1- 4، 2- 4، 3- 4، 4- 5 و 6- 4 تفاهم نامه مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می شود.
- رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

